Doğan Kardeş

2000 YILININ ROMANI 9

ATEŞTOP URANUS'TA

Sayı : 9
26 Aralık 1966
Pazartesi
Fiatı : 50 Kuruş

Hürriyeti Ebediye İlkokulu
Sayfa : 4-5

Nicolaus Copernicus
Sayfa : 6

ATLAR ve MÜZİK
Sayfa : 7

Bir İgloo nasıl yapılır ?
Sayfa : 8

Yılbaşı Hediyesi
(Hikâye)
Sayfa : 9

Kınalı Omlet
Sayfa : 13

Kademeli Füzeler
Sayfa : 16

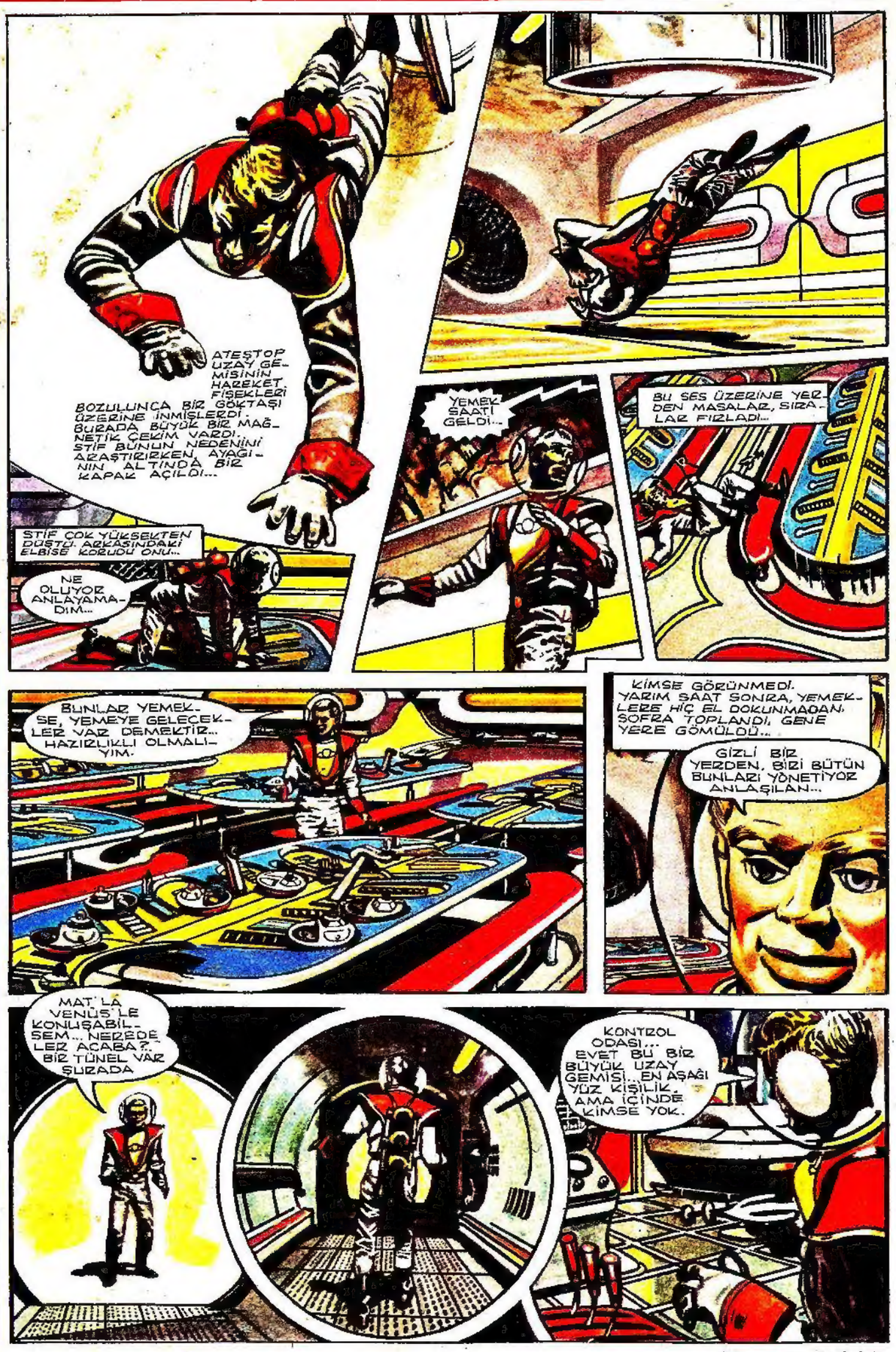

(Devamı son sayfada)

650

Çocuğunuzu para biriktirmeye
alıştırmak için
YAPI ve KREDİ BANKASInın
İkramiyeli Aile Cüzdanını
deneyiniz.

(REKLÂMCILIK 4601) — 11

OKUYUCU MEKTUPLARI

Sunar Kural — Ankara: Gönderdiğin tercüme, geleceğin için gerçekten de ümit verici. Ama, izin verirsen söyleyeyim, yer yer Türkçe aksamalarıyle dolu. Bu yüzden yazını yayınlayamayacağız. Her iki dili de çok iyi öğrenmeli, özellikle Türk dili gramerini çok iyi bellemelisin. Tercümede başarı kazanmak istiyorsan, kendi dilinin kurallarını en az yabancı dilinki kadar bilmek zorundasın, bunu hiç unutma. Yeni çalışmalarını bekler, başarılar dilerim.

Sıdıka Durmuş — İstanbul: Darılma ama, Sıdıka, senin geçmişteki şiirlerin çok daha güzeldi. Şimdi hem çok uzun, hem de pek duygusal şeyler yazıyorsun. Eskisi gibi kısa, açık ve anlamlı şiirlerini bekliyorum.

Mehmet ve Ayşegül Uzunoğlu — Antalya: Aradığınız pul katoloğlarını kitabevlerinden ve pulculardan sağlayabilirsiniz.

Ali Uzgur — Söke: Söke'de bir «Doğan Kardeş Kulübü» kurmak istediğini, fakat bazı arkadaşlarının bu konuda seni alaya aldıklarını yazıyorsun.

Arkadaşlarının davranışı haklı olmayabilir. Ama senin de her şeyden önce şu noktaları açıkça ortaya koyman gerekirdi: Böyle bir kulüp niçin ve nasıl kurulacaktır? Bu kulübün amacı ve çalışma biçimi ne olacaktır?

Eğer bu sorulara açık, seçik ve akla yakın karşılıklar verebilirsen, arkadaşlarının seni ciddiye almaması için hiç bir sebep yoktur.

Başarıya ulaşmak için yalnızca iyi niyet yetmez, öyle değil mi, Ali kardeş?

Şu garip dünya

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ
26 Aralık 1966
Fiatı: 50 Kuruş
Yıl: 21 Cilt: 1
Sayı: 571-9

Sahibi:
KÂZIM TAŞKENT

Bu sayıda mes'ul Yazı İşleri Müdürü:
ORHAN TERCAN

ADRES VE TELEFON NO. LARI

Yazı İşleri: Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5 - İstanbul
✶ Posta Kutusu: 1146 - İst.
✶ Yazı İşleri ve Abone Telefon: 27 34 54 - 55 - 56
✶ Muhasebe Tel.: 22 00 24

ABONE ŞARTLARI

Yıllık: 25 TL. ✶ Altı aylık: 12,5 TL. ✶ Yurt dışı yıllık: 38 TL. ✶ Yurt dışı altı aylık: 19 TL. ✶ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✶ Yapı ve Kredi Bankası'nın bütün şube ve ajanslarından abone kaydolunabilir.

İLÂN TARİFESİ
(Siyah Beyaz)

Tam sayfa	1500 TL.
3/4 sayfa	1100 TL.
1/2 sayfa	900 TL.
1/3 sayfa	600 TL.
1/4 sayfa	500 TL.

Renk ilâveleri özel tarifeye tabidir.

BASILDIĞI YER

Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5 - İstanbul

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları YAPI ve KREDİ BANKASI'nın kültür hizmetlerinden biridir.

beş kıtadan

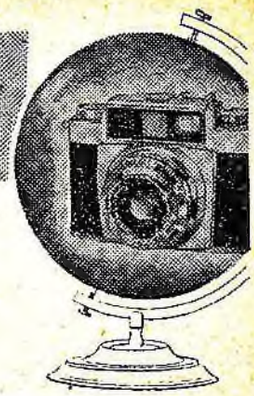

DOĞAN KARDEŞ KİTAP KULÜBÜ

Doğan Kardeş'in yeniden yayına başlamasıyle birlikte, Düzce Çocuk Kitaplığı okuyucuları da bir «Doğan Kardeş Kitap Kulübü» kurmuşlar. Kulübün amacı, dergimizi ve yayınlarını tanıtıp okutmak. Resim, adı geçen kitaplıkta, Doğan Kardeş ← Yayınları'nın sergilendiği köşeyi gösteriyor.

AĞZIYLA TABLO YAPAN RESSAM

Londra'lı Peter Spencer İkinci Dünya Savaşı'nda bir avcı pilotuydu. Savaşın bitmesine birkaç hafta kala Almanlar uçağını düşürmüş, Peter canını kurtarmıştı ama her iki koluna da felç gelmişti. Hastanede kaldığı üç yıl süresince can sıkıntısını gidermek ve moralini yükseltmek için ağzıyla fırça kullanmayı öğrendi. Hastaneden çıktıktan sonra bir atelye açarak çalışmaya başladı. Tabloları büyük ilgi topladı. Aradan geçen yıllar ününü büsbütün artırdı. Peter böylece azmi sayesinde ikinci defa hayatını kurtardı. Fotoğraf ressamı atelyesinde çalışırken göstermektedir. ↓

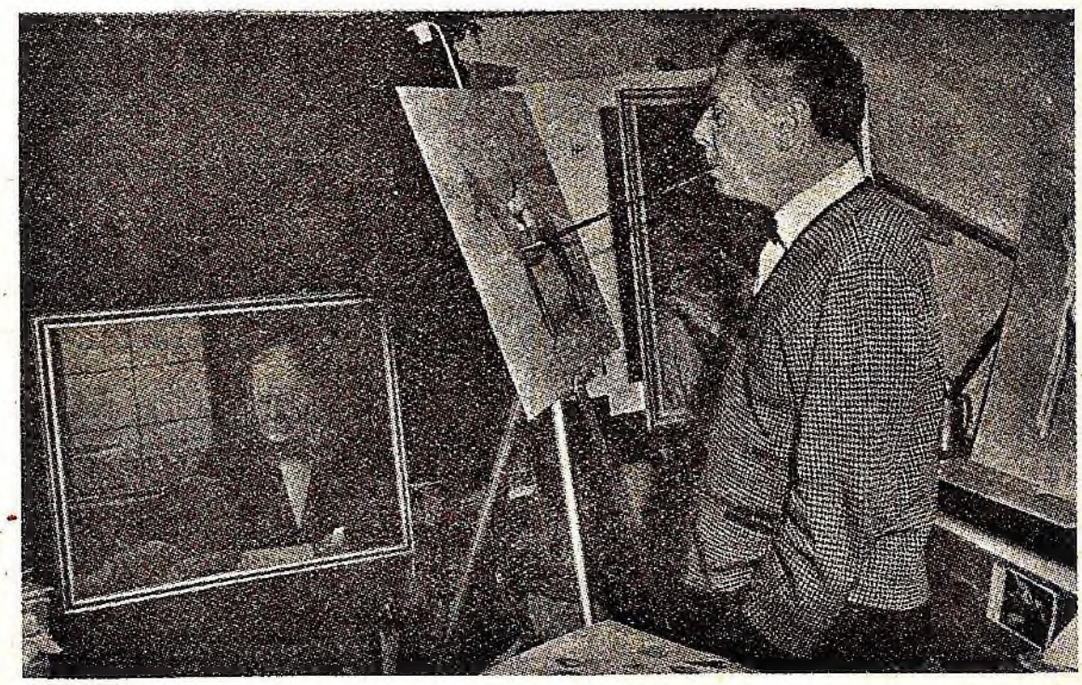

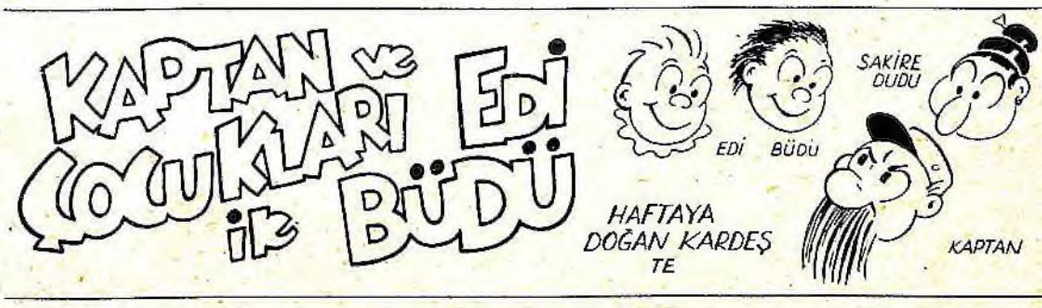

ATATÜRK KÖŞESİ — Okulun giriş holündeki Atatürk büstü ve 10 Kasım anma günü için hazırlık yapan kardeşlerimiz...

***

Hürriyeti Ebediye İlkokulu'nda ziyaret ettiğimiz 3-B sınıfında o gün işlenen konu «Kızılay Haftası» ydı. Kardeşlerimiz konuyu çok güzel incelemişlerdi. Bakın bu yardım kurumumuzun kuruluşu hakkında Şale Özkan kardeş neler söyledi:

«Kızılay, 1877'de, uluslararası yardım kurumu Kızılhaç örnek alınarak kurulmuştur. Kurumun o zamanki adı, Arapça'da «Kızıl ay» anlamına gelen HİLÂLİAHMER'di. 28 Nisan 1935'de Atatürk bunu «KIZILAY» olarak değiştirdi.»

Hürriyeti Ebediye İlkokulu

Bu hafta da sizlerle, İstanbul'un pek tanınmamış, ama oldukça eski ve kalabalık bir ilkokulunu gezeceğiz. Adı Hürriyeti Ebediye İlkokulu olan bu öğretim ocağımız, Mecidiyeköy-Büyükdere Caddesi'ndeki Likör Fabrikası'nın hemen arkasında bulunuyor.

1933'de kurulan okulumuz, bugüne gelinceye kadar bir hayli yer gezmiş, epey ad değiştirmiş. Nihayet 14 Mart 1960'da, «46. İlkokul» adıyla ve şimdiki binasında öğrenime başlamış. 27 Mayıs Devrimi'nden sonra da adı, Hürriyeti Ebediye tepesinin yakınında bulunması dolayısile Hürriyeti Ebediye İlkokulu olmuş.

Şimdi okulumuzun 30 dersanesinde, yarısı sabahçı, yarısı öğleci olmak üzere 1300 kardeşimiz ders görüyor.

★

Sevgili kardeşlerimiz; yardım kurumlarını sayarken aklımıza ilk gelen Kızılay olur. Yine bildiğimiz gibi, her yıl 29 Ekim - 4 Kasım arası «Kızılay Haftası» dır. Biz de, Hürriyeti Ebediye İlkokulu'nu gezdiğimiz şu hafta içinde, Kızılay ünitesini işleyen bir sınıfa gireceğiz. İşte şu anda 3-B'li kardeşlerimiz arasındayız. Öğretmenimiz Çiçek Şener. İlk soruyu o soruyor:

— «Çocuklar, içinde bulunduğumuz haftanın anlamını ve önemini hanginiz kısaca belirtebilirsiniz?

Nadide Pozantı kardeşimiz söz alıyor:

— «Kızılay, deprem, yangın, su baskını, salgın hastalık ve savaş sıralarında felâkete uğrayanları kanatları altına alan bir yardım kurumudur. Bizler de, 29 Ekim - 4 Kasım arasındaki süreyi Kızılay'a ayırarak bu konuyu işliyoruz. Diğer yandan yurdumuzun çeşitli yerlerinde bu konuyla ilgili sergiler açılıyor, konferanslar düzenleniyor.»

Aklımıza ister istemez şu soru geliyor:

— «Acaba bu kurum ne zaman ve ne şekilde kurulmuştur?»

Şale Özkan kardeşten dinleyelim:

— «Kızılay 1877'de, uluslararası yardım kurumu Kızılhaç örnek alınarak kurulmuştur. Kurumun o zamanki adı, arapçada (kızılay) anlamına gelen Hilâliahmer'di. 28 Nisan 1935'de Atatürk bunu «Kızılay» olarak değiştirmiştir.

— «Kızılay'ın çalışmalarını kim özetleyebilir?»

★

TABİAT BİLGİSİ DERSİNDE — 4-C sınıfı öğrencilerinden Cevza Kerman kardeşimiz (ayaktaki), arkadaşlarına «yapraklar» ı anlatıyor.

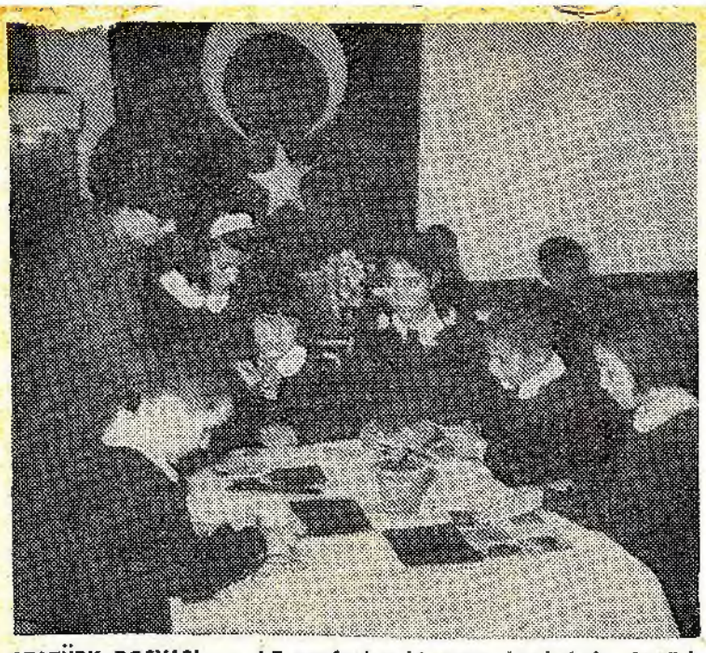

ATATÜRK DOSYASI — 4-E sınıfından bir grup kardeşimiz, Atatürk Haftası dolayısıyle, Ata'mızla ilgili dosyayı düzenlerken...

Bu sorumuzu da Songül Eskici cevaplandıracak:

— «Kızılay'ın çalışmalarını yurt içi ve yurt dışı yardım olmak üzere iki kola ayırabiliriz. Yurt dışı yardım özellikle savaş sıralarında çok büyük önem taşır. Kızılay, dost düşman demeden, yaralıların ve hastaların imdadına koşar.

— «Peki, Kızılay'ın başka hizmetleri de yok mudur dersiniz?»

Bahar Rahimoğlu:

— «Kızılay, yoksulları doyurmak için aş evleri açar.»

Suzan Peker:

— «Yoksul ve çalışkan öğrencilerin yetişmesini ve öğrenim yapmasını sağlar.»

Fuat Orgun:

— «Yurda gelen göçmenlere yardım elini uzatır.»

Şahin Zengel:

— «Her yıl çocuk kampları açar.»

Ahmet Kemal Batur:

— «Gönüllü hemşireler yetiştirir.»

Nezaket Atasavun:

— «Kızılay, yurdumuzun çeşitli bölgelerinde kan merkezleri açar. Mavi meleklerin topladığı kanlar, her yıl binlerce hayatı kurtarır.

Şimdi haklı olarak şu soruyu sormak zorundayız:

— «Peki ama, Kızılay, saydığınız bütün bu yardımların kaynağını nasıl sağlıyor?»

Bunun karşılığını da Zafer Gürkan kardeş versin:

— «Kızılay, gelirlerinin büyük bir bölümünü devletin desteğiyle, üyelerinin ve yardımsever yurttaşlarımızın bağışlarıyla elde eder. Bizim yakamıza takılan rozetlere karşılık, Kızılay kumbaralarına attığımız paralar da bu yardımın içindedir.»

Konuşmamız burada sona eriyor. Bizler de tıpkı 3-B'li kardeşlerimiz gibi henüz okul sıralarındayken Kızılay'a üye yazılırsak, en büyük insanlık görevlerimizden birini yapmış oluruz, öyle değil mi çocuklar?..

★

KIZILAY HAFTASI — 3-B sınıfından bir köşe. Bahar Rahimoğlu kardeşimiz (ayaktaki) Kızılay üzerine düşündüklerini söylüyor.

PARA BİRİKTİRME FONU

ÜÇ AY SÜRE İLE

Doğan Kardeş

Her ay
10 Okuyucusuna
Yapı ve Kredi Bankası'nda
500'er liralık para biriktirme
fonu açıyor

Bu fonu kazanacak okuyucularımız, alacakları 500'er liralık «AİLE CÜZDANLARI»yla YAPI ve KREDİ BANKASI'nın bütün ikramiyelerine katılabileceklerdir.

«PARA BİRİKTİRME FONU» kur'asına katılabilmek için Doğan Kardeş'in son sayfasında yayımlanan müsabaka kuponlarının 1, 2, 3 ve 4 numaralısını bir arada ve zarf içerisinde şu adrese göndermek kâfidir:

«DOĞAN KARDEŞ DERGİSİ
Para Biriktirme Fonu müsabakası
Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5
İSTANBUL»

★★★

DİKKAT — Geçen sayımızın son sayfasında yayımladığımız 4 numaralı mavi kuponla PARA BİRİKTİRME FONU müsabakasının ikinci tertibi sona ermişti. Bu sayıda üçüncü tertibin 1 numaralı kuponunu yayımlıyoruz. Üçüncü tertibin kuponları yeşil renktedir. İkinci tertip kur'aya katılma süresi

29 ARALIK 1966 PERŞEMBE

günü akşamı sona eriyor.

1543 yılının pırıl pırıl bir mayıs gününde, modern astronominin kurucusu Nicolaus Copernicus son saatlerini yaşıyordu. Gözlerini bunca yıldır gözlediği uçsuz bucaksız maviliğe dikmişti. Yerküremizin sanıldığı gibi yerinde durmayıp döndüğünü ilk olarak ortaya koyan bilgin, canlıların dünyasından ağır ağır uzaklaşıyordu. Tam bu sırada odasına dostlarından biri girdi, yatağına yaklaştı ve bir kitap uzattı. Kapağında Lâtince şu kelimeler yazılıydı: De Revolutionibus Orbium Coelestium (Gök Cisimlerinin Dönmesi Üzerine). Bu, Copernicus'un astronomi alanında o güne kadar ortaya atılmış bütün görüşleri temelinden sarsacak olan eserinin ilk baskısıydı.

Ünlü gökbilimci, belli belirsiz bir gülümsemeyle kitaba baktı. Gözlerinin içi ışıl ışıldı... Ölüm döşeğinde olsun, insanüstü çabalarının ürününü dünya gözüyle görebilmişti...

***

DÜNYANIN DÖNDÜĞÜNÜ İLK BULAN BİLGİN

Nicolaus Copernicus

İlkçağ'dan Copernicus'a gelinceye kadar bütün gökbilimciler, dünyamızın Evren ortasında kımıldamadan durduğunu, Güneş'in, gezegenlerin ve diğer yıldızların da dünyanın çevresinde döndüğünü sanırlardı. Milâdın ikinci yüzyılında, ünlü Yunan gökbilimcisi Claudius Ptolemaios'un öne sürdüğü bu sistem, tam on üç yüzyıl yürürlükte kalmıştır.

Fakat, bilimsel incelemeler çığırının açıldığı XVI. yüzyıl başında, bir adam, Ptolemaios'un yanıldığını ileri sürecek cesareti kendinde bulmuştur. Bu adam, **Nicolaus Copernicus**'tur.

O çağın bilginlerini çileden çıkaran bu görüşe göre, insanların yaşamakta olduğu şu yeryüzü, Evren'in ortasında değildir. Dünya, Güneş'in çevresinde dönmektedir.

İNSAN DEĞİL, AYAKLI KİTAPLIK

Nicolaus Copernicus 1473'te, polonya'nın Thorn şehrinde doğmuştur. Anne ve babasının genç yaşta ölmeleri yüzünden, Nicolaus'u papaz olan amcası büyüttü. Krakov Üniversitesi'nde felsefe ve tıp öğrenimi yapan delikanlı, daha sonra matematik ve astronomiye merak sardı. İtalya'ya giderek Bologna, Padova ve Ferrara üniversitelerinde astronomi, din felsefesi ve hukuk okudu. Aşağı yukarı çağında var olan bütün bilim dallarında yetiştikten sonra Prusya'ya döndü, Frauenburg katedraline rahip oldu. Bir yandan dinsel görevini yerine getirirken, öbür yandan da astronomi başta olmak üzere, çağının bütün bilim araştırmalarını izlemeye koyuldu.

Nicolaus Copernicus, gösterişsiz bir hayat sürüyordu. Gündüzlerini çalışıp okumakla geçiriyor, geceleri ise saatlerce gökyüzünü inceliyordu. Bütün bu uğraşılar arasında bilgin, kutsal saydığı doktorluk mesleğine hiçbir zaman sırt çevirmemiş, en sıkışık durumlarda bile hastalarının yardımına koşmuştur.

BÜYÜK BULUŞ

Copernicus, kendisinden onüç yüzyıl önce öne sürülen ve hâlâ yürürlükte olan gezegenler sisteminin aksaklıklarını bulup çıkarmak için uzun zaman kafa yordu. Kırk yıl süren bir gözlem, deney ve inceleme dönemi sonunda, Güneş'in, gezegenler sisteminin merkezi olduğuna karar verdi. Çağının bilginlerinden pek azı bu görüşü benimsediler, büyük bir kısmı ise düşmanca karşıladılar. İçlerinde, Copernicus'u çılgınlıkla suçlayanlar, kendisinin hayal gördüğünü söyleyenler çıktı. Ama, ne olursa olsun, bilginin teorisi sağlam kanıtlara dayanıyordu. Yıllar geçtikçe bu teori, kendinden öncekileri birer birer yıktı.

Copernicus, çalışmalarıyla kendinden sonra gelen Galileo, Kepler ve Newton gibi büyük gökbilimcilere ışık tutmuş, böylece o, modern astronomi çığırının babası sayılmıştır.

ELEKTRİKLİ OTOMOBİL

Uzay gemileri ve denizaltı yapımında uygulanan teknik yenilikler sayesinde, seri halinde elektrikli otomobil yapımının da mümkün olduğu anlaşılmıştır.
Nitekim bu konuda Amerika'nın en büyük elektrik fabrikalarından birinin müdürü otomobillerin elektrikle işletilmesi için çalışmalar yapıldığını açıklamıştır. Müdürün belirttiğine göre bu otomobillere elektrik cereyanı gümüş-çinko akümülatörleriyle temin edilecektir. Akümülatörler geceleri evlerdeki elektrik cereyanıyle doldurulacak ve depo edilen bu cereyan bütün bir gün kullanılacaktır. Saatte 88 kilometre hız yapacak bu otomobillerin yakın bir gelecekte benzinle işleyenlerin yerini tutacağı sanılmaktadır.

KAN NAKLİNDEN SONRA HAFIZA NAKLİ

Şimdiye kadar birbirlerine kan veren insanlar, bundan böyle hafıza da verebileceklerdir. Kuzey Carolina'daki Duke Üniversitesi biyo-kimya uzmanı Dr. Bryne'nin yaptığı denemeler böyle bir imkânın mevcut olduğunu göstermiştir.
Dr. Byrne bazı farelere, yiyeceklerini otomatik olarak alabilmek için küçük bir değneğin ucuna dokunmalarını öğretmiş, daha sonra bu farelerin beyin dokusundan alınan bir parça başka farelere aşılanmış, bunlar da ayakları ile aynı değnek üzerine basarak yiyeceklerini almayı çok kısa zamanda öğrenmişlerdir.

ATLAR ve MÜZİK

ARTHUR İÇİN KONSER

Biri keman çalar, biri de şarkı söylerse buna düet denir. Sağdaki resimde görülen olay bundan 150 yıl önce yaşanmıştır. Her iki adamın da taşıdıkları beyaz, dik yakalardan bunu anlıyoruz. Geçen yüzyılın başlarında bu yakaları takmak modaydı.

Resimde solda görülen beyaz saçlı adam, Sauerbruch adında zengin bir soylu kişidir. Atın ismiyse Arthur. Sauerbruch, daha Arthur'u görür görmez hayran olmuş, hayvanın vücut yapısından onun çok mükemmel bir yarış atı olduğunu anlayıp büyük bir para ödeyerek satın almış. Gayet rahat, kocaman ve aydınlık bir de ahır yaptırmış. Ama gelin görün ki, at göründüğü gibi değilmiş. Tembel mi tembel çıkmış. Değil dört nala koşmak, canı iki adım bile yürümek istemiyormuş.

Sauerbruch kalkmış, sütçü beygiri gibi miskin miskin bir atı kendisine bir sürü paraya sattığı için, aldığı adama çıkışmaya gitmiş. Ama bir de ne öğrensin, meğer Arthur uzun bir süre rol icabı Münih Operasında sahneye çıkmamış mı? Hayvan müzik dinleye dinleye bayağı müziğin tiryakisi olmuş.

Bunun üzerine Sauerbruch, her akşam ücretle tuttuğu bir kemancıya atı Arthur için ahırda bir saatlik bir konser verdirmeye başlamış. O tembel, miskin gibi görünen at aradan çok geçmeden öyle bir küheylân olmuş ki, komşu illerde onu geçebilen bir at daha çıkmamış. Sauerbruch da yarışlarda kazandığı ödüllerle Arthur'e ödediği parayı kat kat çıkarmış.

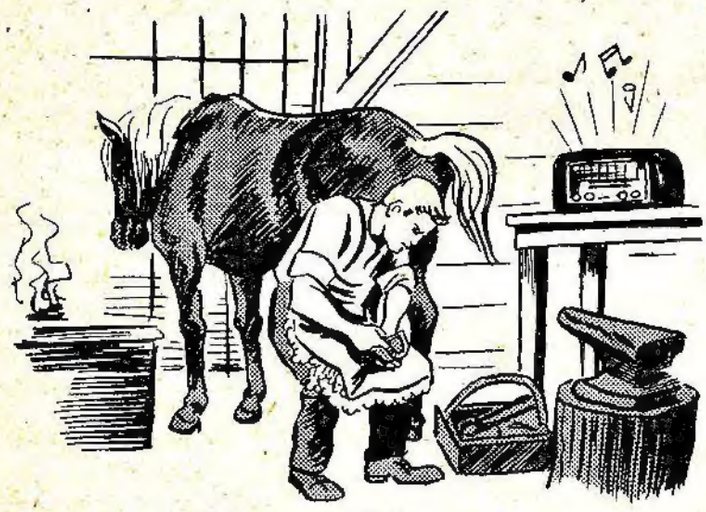

BORU VE TRAMPET SESLERİYLE GENÇLEŞEN İHTİYAR AT

Atların müzikten hoşlandıklarını belirten türlü incelemeler yapılmış ve bu yolda sayısız kitaplar yazılmıştır. Bu kitaplardan biri olan «At ve Müzik» de Kral Ludwig XIII çağında yaşamış bir Fransız değirmenci başından geçen bir olayı şöyle anlatmaktadır:

«Kral Ludwig XIII bazen arkasında maiyeti ile birlikte boru ve trampet sesleri arasında bizim değirmenin önünden geçerdi.

Bizim de ihtiyar bir atımız vardı. O kadar yaşlıydı ki, artık çalışmaz, bütün gün şurada burada uyuklar dururdu. Ama Kral ve adamları tantanayla geçti mi, o ihtiyar hayvan birdenbire canlanıverir, çayırda sağa sola koşuşup dururdu. Küçüklüğünden beri bu sese o derece alışmıştı ki, ne zaman böyle boru ve trampet sesleri duysa yerinde duramazdı.»

NALBANT DÜKKÂNINDA MÜZİK

Bugün nalbantlar arasında, atların müzikten hoşlandıklarına dair pek çok hikâyeler anlatılır. Nalı değiştirilmeye getirilen huysuz bir at, hoparlörden yükselen bir marş müziği dinledi mi, hemen kuzu gibi uslanır.

ATLARIN HAYVANLAR ÂLEMİNDEKİ YERİ

Atgiller familyasının bir türü olan atlar, memeliler sınıfının toynaklılar üst-takımının tek-parmaklılar takımına girerler. Bu familyanın yaşayan tek cinsi «Equus»'tur ve bunun atlar, eşekler, zebralar olmak üzere birçok türü vardır. Atlar yele ve uzun kıllı kuyruklarıyle eşek ve zebralardan ayrılırlar. Otçuldurlar. Vücut yapıları ince ve çeviktir. Atlar kendi aralarında da birçok alt-türlere ayrılırlar.

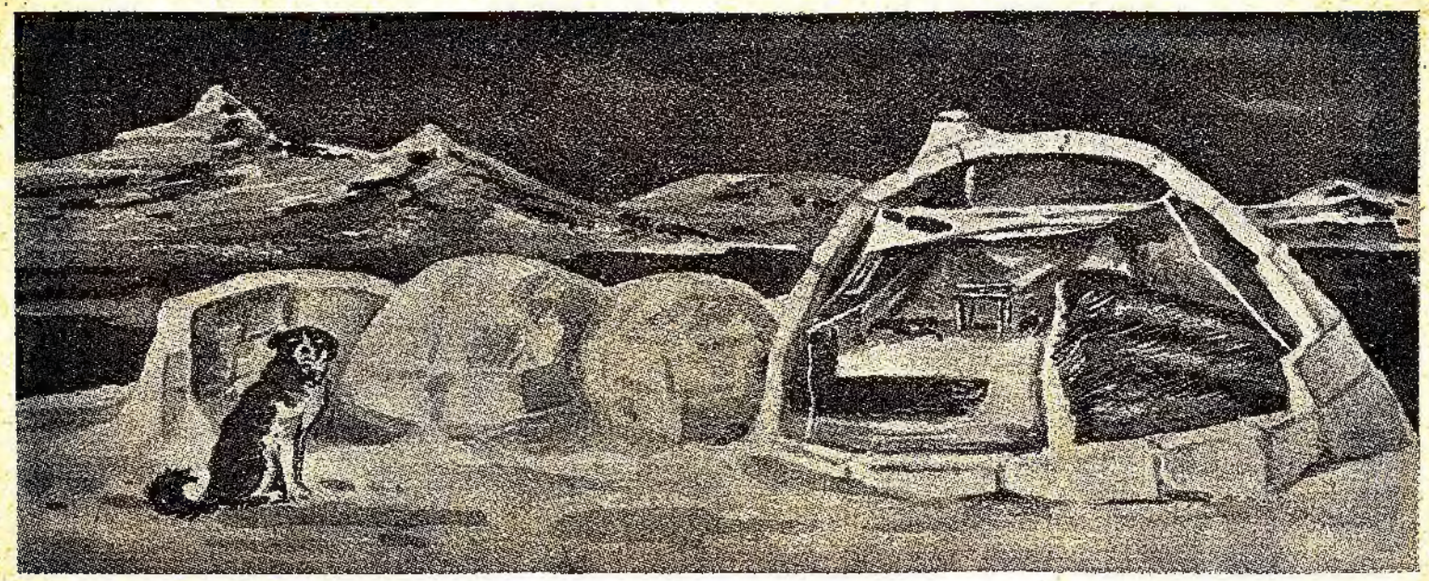

Alaska'da igloo (kardan ev)'lardan kurulu bir Eskimo mahallesi.... Resimde solda bir igloonun içi görülmektedir.

İGLOO [kardan ev] NASIL YAPILIR ?

İgloo sözcüğü, Eskimo dilinde «barınak, ev» anlamına gelir.

Kar, sizce insanı üşüten bir şeydir, değil mi? Öyle ama bunun tersi de doğrudur. Yani karın sıcak tuttuğu...

Siz hiç kışın, dağlarda gezen kurt sürülerini gördünüz mü? Isınmak için bazan kara gömülürler. Eskimolar ya da kutup kâşifleri de bir barınak kurmak için kardan yararlanırlar. Ancak şurasını unutmamalıdır ki, «igloo» dedikleri kardan ev, yalnızca kutup bölgelerinin bir yapı özelliğidir. Bunun dışındaki igloo'lar olsa olsa eğlence için yapılır.

İgloo yapma konusunda Eskimo, pek usta bir mimardır. Zaten **«igloo»** sözcüğü, Eskimo dilinde **«barınak, ev»** anlamına gelmektedir. Ne var ki igloo'ların hepsi de üstün bir mimarlık eseri değildir. Hele şeker külâhı biçiminde yapılanlar uzun ömürlü olmazlar. En güzel igloo örneklerine Kuzey Kanada'da raslanır.

İşini bilir bir igloo mimarı, en az 1,5 metre yüksekliğindeki kar kitlesinden yararlanır. Böyle bir kitlenin birikebilmesi için, şiddetlice rüzgârların esmesi ve birkaç gün üstüste karın yığılması gereklidir.

Usta yapıcı, fırtınanın ne zaman kopacağını ve karın ne zaman buz gibi katılaşacağını günlerce önceden kestirebilir. Kış başında yağan kar, şekeri andıran, dayanıksız buz kristallerinden bir yığın meydana getirir. Karın böylesi işe yaramaz, hemen dağılıverir.

Kar buzlaşıp da yapıcının istediği kıvama gelince, ağır ve kolay kırılabilecek kısımları baltayla yontulur. İşe yarar görülen parçalar, üzerlerine bir değnekle vurularak, ya da sertçe bir kar tümseğinin içine gömülerek, dayanıklılık dereceleri ölçülür.

Yapıda kullanılacak kar blokları domino taşları biçiminde kesilir. Bu parçalar 40-50 sm. uzunlukta ve 25-30 sm. genişlikte olmalıdır. Kar çok hafif ve sert ise, bloklar daha da büyük kesilebilirler. Ancak, ağırlıkları 50 kiloyu geçmemelidir.

İgloo mimarı, yapısını doğrudan doğruya toprağın üzerine kurmaz (çünkü toprak, soğuğu çok kolay geçirir). Tam tersine, karın 1 metre kadar yükseldiği bir zemin seçer. Böyle bir zemin, soğuğu önleyecek güçtedir.

Yer seçimi yapıldıktan sonra, yapıya girecek bloklar, bir kaplumbağa sırtına benzer biçimde dizilmeye başlanır. Üç sıra tamamlanınca yapıcı, duvar üzerinde bir delik bırakarak, içerden çalışmaya koyulur. Bir yardımcı, bu delikten, mimara gerekli malzemeyi aktarır.

Yapının kubbe kısmı sona ererken, mimar, tam tepede yuvarlak bir boşluk bırakır. Sonra iki parça bloku bu boşluktan içeri alır. Onları, birbirlerini destekleyecek biçimde karşılıklı çatar ve aralarına, yine ufak bir boşluk kalmak üzere, bir üçüncü blok daha sıkıştırır. Bu küçük boşluk, havalandırma içindir.

Bloklar arasındaki bütün açıklıklar karla iyice tıkandıktan sonra yardımcı, malzeme aktarmak için bırakılan yan boşluğu kapar. Arkadan, kubbenin üzerine kürek kürek kar atar. Böylece igloo daha kalınlaşmış ve sağlamlaşmış olur.

Mimar, içerde, yerin aşağı yukarı dörtte üçünü kaplayacak bir döşeme düzenler. Sonra geri kalan yere, kapı görevini yapacak yarım metre derinlikte bir çukur kazar. Bu, dışardan kazılacak ikinci bir çukurla birleştirilir.

Bir igloo'nun yapımı ortalama olarak bir saat sürer. Bu süre sonunda buz, betonlaşmış olur. Her işi biten bir igloo, öyle sağlam bir tepeciktir ki, onu, bir kutup ayısının en şiddetli saldırısı bile sarsamaz. Eskimo ailesi, böylece sıcacık bir yuvaya kavuşur.

★

İgloo yapma konusunda Eskimo pek usta bir mimardır. Resim usta mimarı iş başında gösteriyor.

Yılbaşı Hediyesi

Genç kızın babası «istemem» kelimesi altındaki gizli isteği hissetmiyor, onun kendisinden manen uzaklaştığını farketmiyordu.

Yazan : Güner KUŞDOĞAN

Tüzenur, nazlı ve terbiyeli yetiştirilmiş güzel bir kız çocuğuydu. Kendisinden dört yaş küçük erkek kardeşini kıskanmayı aklından bile geçirmiyor, aksine her gittiği yere kardeşini de götürebilmek için annesine saatlerce yalvarıyordu. Selim, çok güzel bir çocuktu. Tüzenur'a iyi bir arkadaş olmuştu.

Anne ve babalarının tiyatro veya sinemaya gittiği gecelerde emektar hizmetçileri kendilerini gözetir, onlar da aralarında güzel güzel oynarlardı. Sandalyelerin dizilmesiyle ortaya getirdikleri tren kompartımanlarıyla uykuları gelinceye kadar sözde seyahat ederler, indikleri istasyonlarda annelerinin kendilerine verdiği yemişleri güzel güzel kahkahalarla yerlerdi. Ters çevrilen sandalyelerin sandal veya vapur olduğu da olurdu. Sandalyeler genel olarak o geceki oyunun konusuna göre görev alırdı.

Kardeşinin güzelliğiyle övünen küçük kız, Selim'in biteviye: «Abla bu ne?.. Neden öyle olmuş?.. Kim demiş?..» gibi sorularına aklının erdiği kadar cevaplar vermeye çalışırdı.

Tanju, oğlu dünyaya gelmeden önce kızına çok önem ve değer verir; spor yapmak için çıktığı uzun şehir dışı yürüyüşlerinde bile kızını yanından ayırmazdı. Uzun boylu, dalgalı siyah saçlı, koyu kestane rengi gözleriyle yakışıklı bir erkekti... Küçük kızının kendi yürüyüşüne uyamıyacağını bildiğinden onu omuzlarında taşırdı.

Geniş kenarlı, kurdeleli hasır şapkası, kolsuz yazlık elbisesiyle babasının omuzlarında yaptığı bu geziler küçük Tüzenur'u mutlu kılardı. Sebze ve meyve bahçelerini babasının kocaman adımlarıyla geçerler, plâja giderlerdi. Dönüş, otobüsle olduğundan eve çabuk dönerlerdi.

Bu ilgi, Selim onlarla gezmeye çıkacak yaşa gelinceye kadar sürdü.

Baba - kızın önceden içgüdü halini almış bazı alışkanlıkları vardı ki küçük Selim'i de buna kattılar. Eskiden pandispanya fırınından sıcak pandispanya almadan geçmedikleri gibi kebap kestane veya mısır buğday almadan kestanecinin ve mısırcının önünden de geçmezlerdi. Alınan bu yemiş ve çerezler iskele veya parkta yenirken o gün de neşeyle geçerdi.

Tanju, çocuklariyle yaptığı bu gezilerde çocukların isteklerini yerine getirmek, onları hoşnut etmek için yine aynı yerlere uğruyor... Bazen onları pastahaneye veya tatlıcıya da götürdüğü oluyordu. Ne var ki küçük oğluna pandispanya veya mısır alan baba artık onüç yaşında olan Tüzenur'a: «Sen de ister misin kızım, sana da alayım mı?» diye sormakla yetiniyordu. Bu duruma kırılan Tüzenur, üzüntüsünü belli etmemeye çalışarak, genel olarak:

— «Teşekkür ederim babacığım, ben istemiyorum.» diyordu.

Adamcağız, «istemem» kelimesi altındaki gizli isteği hissedemiyerek hakikaten çocuğun istemediğini zannediyor, ona bir şey almıyordu. Bu duruma çok üzülen kız, annesine de bir şey söylemiyor; gizli gizli içlenip üzülüyordu. Tonton kardeşine kızmak elinden gelmediğinden gittikçe babasından manen uzaklaşıyordu.

O gece yılbaşıydı. Yılbaşı gecesini evde geçirmeyi uygun gören aile, gece için hazırlanmış; sonra karışıklığa gelir düşüncesiyle babaları, misafirler gelmeden çocukların hediyelerini kendilerine vermişti.

Selim'in hediyesi kendisinin binebileceği büyüklükte, içi renk renk kurdelelerle bağlı çikolatalar ve şekerlemeler yüklü bir kamyondu. Selim kadar Tüzenur da bu hediyeyi beğenmiş, içindeki yiyeceklerin bitiminde nasıl oynıyacaklarını kardeşiyle kararlaştırmıya bile başlamıştı.

İşte babaları en büyük hatayı o zaman yaptı. Kızına bir çocuk mecmuası uzatarak: «Al bu da senin!» dedi. Zaten babasına önceki hareketlerinden kırgın olan kızcağız manen yıkıldı. Ağlamamak için tebessüm etmeye çalışarak teşekkür etti ve hediyesini aldı. O sırada gelen misafirleri fırsat bilerek uykusu geldiği bahanesiyle odasına kapanıp karyolasının üzerine kendisini attı. Günlerce biriken haksızlıklardan hınç alırcasına ağladı, ağladı...

Tanju durumu hissedemediyse de, bu hediye ayrımına anneleri çok üzüldü. Kocasının neşesini kırmamak için bir şey belli etmedi. İçeride ağlıyan kızının göz yaşlarını hissetti. Derinden gelen hıçkırıklarını duydu.

Tanju, neşeyle geçirdiklerini zannettiği yılbaşı gecesinde çok kıymet verdiği eşini, oğlundan hiç te az sevmediği kızını bilmiyerek çok üzmüştü. Karısının uyarmasıyla ancak ertesi sabah, içinde bulunduğu gaflet uykusundan uyanan babanın üzüntüsü çok ağır oldu. Yaptığı hatayı düzeltmek, kızıyle arasına giren soğukluğu gidermek için o günden sonra hareketlerinde daha dikkatli olmaya başladı.

Tüzenur üzüntüyle odasına çekildi.

MİLÂDÎ TAKVİM NEDİR?

Bugün biz de dahil olmak üzere bütün Batı Dünyası «Milâdî Takvim» i kabul etmiştir. Milâdî Takvim'de Hazreti İsa'nın doğuşu takvim başlangıcı kabul edilmiş ve zaman ölçüsü olarak da «Güneş Yılı» alınmıştır.

Bundan ötürü tarih olaylarının zamanını bildirirken bu olayların Milâttan önce (M. Ö.) veya sonra (M. S.) olduklarını da göstermek gerekir.

Güneş Yılı, Dünya'nın, Güneş çevresindeki tam bir dönüş süresidir. Dünya, bu dönüşünü 365 gün 5 saat 48 dakika ve 46 saniyede tamamlar. Yıllar genellikle 365 gün olarak kabul edilir, fakat artan 5 saat 48 dakika her dört yılda bir toplanarak o yıl 366 güne çıkarılır. Bu yıllara da «artık yıl» adı verilir.

UÇAN ADAM

GAZETECİ KLARK DÜNYANIN BAŞINA BELÂ OLDUĞUNU ZANNETTİĞİ UÇAN ADAM'I ÖLDÜRMEK İÇİN ONU YEŞİL KRİPTONİT IŞIĞINA TUTAR...
UÇAN ADAM ONA NİÇİN FENA İNSAN GİBİ DAVRANDIĞINI ANLATMAKTADIR.

DÜNYA, BOPA GEZEGENİNİN GÖNDERDİĞİ GÖRÜNMEZ HAVA FİLOSU TARAFINDAN İSTİLÂYA UĞRAYACAKTI. ONLARIN YAPTIKLARINI BEN YAPTIM SANSINLAR DİYE DİKTATÖR GİBİ DAVRANDIM...

PEKİ BÜTÜN BU DÜŞÜNCELERİNİ NİYE BANA ANLATMADIN?..

ENGEL OLURSUN DİYE KORKTUM. AMA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER DELEGELERİNİ TOPLAYARAK ONLARA ANLATTIM...
BÜTÜN KONUŞTUKLARIMIZ ARAMIZDA KALMALI... YOKSA KORKUNÇ BİR PANİK OLUR...
ANLIYORUZ... SIRF İNSANLIĞIN İYİLİĞİ İÇİN KENDİNİZDEN NEFRET EDİLMESİNE RAZI OLUYORSUNUZ...

ONDAN SONRAKİ GÜNLERDE İNSAN ÜSTÜ RADARIMLA BOPA'LILARIN GÖSTERİ ZAMANLARINI VE YERLERİNİ ÖĞRENEREK O DENİZLERİ DONDURUYOR, DEPREMLERİ BEN YAPIYORMUŞUM GİBİ DAVRANDIM...
BAKIN... BAKIN... UÇAN ADAM DENİZİ DONDURUYOR...
ALLAHTAN BOPA'LILARIN ULTİMATOMU'NUN DÜNYA TARAFINDAN DUYULMASINI ÖNLEDİM DE, BUNLARI HERKES BENİM YAPTIĞIMI SANIYOR...

O OLAYDAN SONRA HEMEN FEZAYA ÇIKARAK BOPA GEZEGENİNİ GÖRMEĞE GİTTİM...
BOPA GEZEGENİ MAHVOLMUŞ BİR DÜNYAYDI. DEMEK Kİ GÖRÜNMEZ HAVA FİLOSU İSYAN EDİP EVVELÂ ONU YOKETMİŞ... ŞİMDİ DE DÜNYA'YI YOK ETMEYE GELİYOR...
National Periodical Publications, Inc.
A Bell-McClure Syndicate Feature

O SIRADA İNSAN ÜSTÜ BİLİM GÜCÜM BANA BİR ŞEY ÖĞRETTİ..
BAŞKA GEZEGENLERDEN GELEN GÖRÜNMEZ ŞEYLER DÜNYAMIZIN ATMOSFERİNE GİRERKEN BİR SANİYE İÇİN GÖRÜNÜYORLAR

EVET YALNIZ BİR SANİYE... O DA BİZ ATMOSFERDEN, ÖBÜR ATMOSFERE GEÇERKEN.. İŞTE BU GÖRÜNMEZ HAVA FİLOSUNU O SIRADA YAKALIYA... BİLİRSEM DÜNYA KURTULURDU... AMA ŞİMDİ ÇOK GEÇ...
ÇOK MU GEÇ?..

DÜNYA KRALI

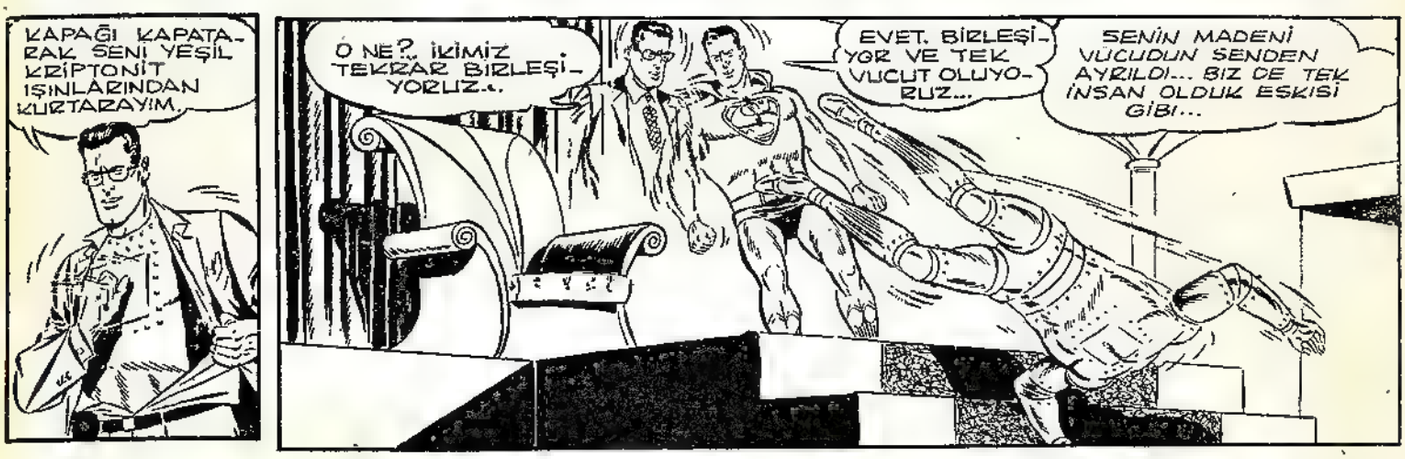

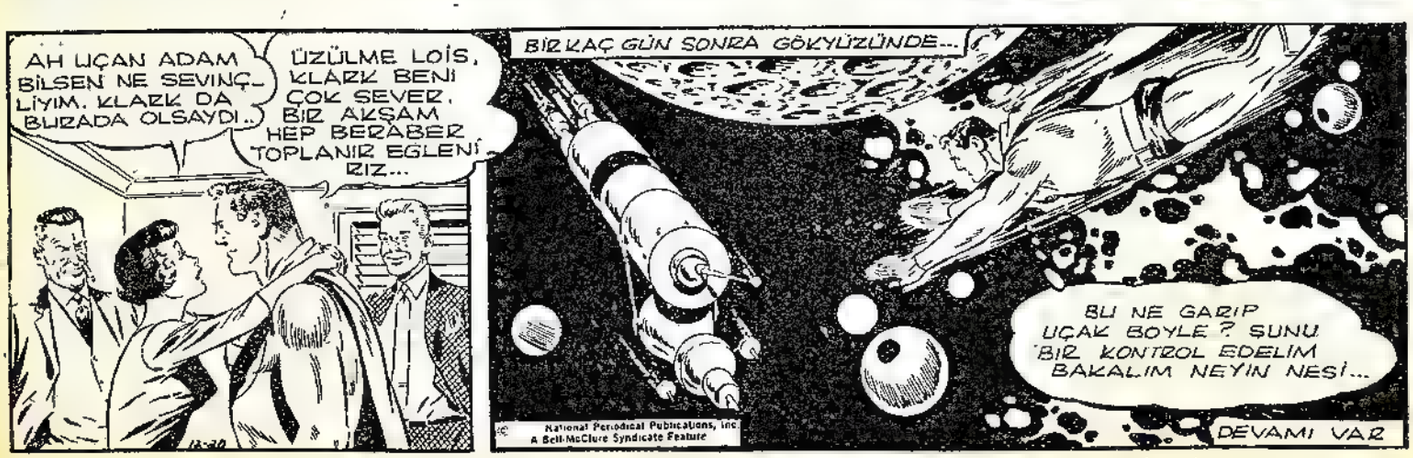

National Periodical Publications, Inc.
A Bell-McClure Syndicate Feature

ARSADAKİ DEMİR KAPI

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ

İçlerinde bir kız olan oniki-onüç yaşlarında dört öğrenci her zaman oynadıkları arsada kapısı demir olan bir mahzen bulurlar. Burasını kendilerine lokal yapmak için temizlerler. Bu sırada karşılarına demir kapaklı ikinci bir mahzen çıkar. Doğan'ın burada bulduğu madenî çubuğun altın olduğu anlaşılınca mahallenin komiseri soruşturma yapar. Bu sırada arsanın sahibi gelir ve çocuklara Cinci Hoca'dan söz eder.

Yazan: K. TUĞCU

9

İhtiyar adam gittikten sonra çocuklar birbirlerine bakıştılar. Nihayet Sevim:

— «İş anlaşıldı,» dedi. «Demek burada eskiden Cinci Hoca oturmuş. Altınların bir kısmını eritip çubuk yapmış, böylece saklamış. Şimdi milletin olan bu altınlar yine milletindir.»

Doğan:

— «Bize de sadece dayak yemek düşüyor,» dedi.

Ötekiler gülüştüler. Kaya:

— «Dur bakalım,» dedi. «Belki bizlere de bir şeyler çıkar, şu eski tarihi yağdanlıklar burada bazı antika eşyanın da bulunduğunu anlatıyor. Belki mahzeni temizlerken daha başka kıymetli eşya buluruz.»

O gün hep konuşmakla geçti. Ertesi sabah tekrar buluştular. Öğleden sonra sıcak basınca mahzene inilmeye karar verildi. Kır gezmesi yapacaklarını söyliyerek evlerinden izin aldılar. Lokale girip kapıyı sürgülediler. Perde kapatıldı. Gemici fenerini yakıp kapağın üzerindeki molozları sıyırdılar. Kapak açıldı. Doğan, feneri alıp basamakları inmeye başladı. Sevim:

— «Cın bacağına yapışırsa korkma,» dedi.

Doğan durumsadı:

— «Sen durup dururken insanın moralini bozuyorsun,» dedi.

— «Haydi sen de korkak. Çık yukarıda bekle.»

Doğan cevap vermedi. Basamakları birer birer iniyor, onu Sevim, Sevim'i de ötekiler takip ediyordu. Hepsini bir merak sarmıştı. Doğan:

— «Sen bana ışığı iyi tut Sevim.» dedi.

Elinde sopa vardı. Sapına sımsıkı yapışmıştı. Mahzenin dibine inince durdu. Sevim'in yanına gelmesini bekledi. Merdiven bir kemerin üzerine yapılmıştı. Altı boştu. Bu boşluğun içinde gelişi güzel atılmış o demir çubuklar, kimi kırılmış toprak çanaklar, yağdanlıklar, daha ne olduğu anlaşılamıyan birtakım eşya vardı.

Çocuklar aşağıda toplandılar.

Doğan biraz cesaret alarak iki adım attı. Köşedeki yığına yaklaşmıştı. Sopa ile oradaki tüyleri karıştırırken birden sesi çıktığı kadar bağırarak kendisini geriye attı:

— «Vay anam!»

Geri kaçarken arkasındaki kıza çarpmış, onu yere yuvarlamıştı. Sevim onun sırtına bir yumruk vurdu:

— «Sersem, korkak. Kemiklerimi kıracaktın! çekil oradan.»

Doğan nefes nefese:

— «Bakıyor!» diye söylendi.

Dişleri birbirine vurarak takırdadı. Kız sordu:

— «Kim bakıyor?»

— «Hayvan işte.»

— «Budalalık etme.»

— «Vallahı billâhi bakıyor.»

— «Sen ver şu sopayı bana. Korkudan sarılık olacaksın.»

— «Sana, bakıyor, diyorum kız, gitme.»

— «Bakarsa baksın.»

Kaya, Sevim'in yanına geldi. Doğan duvara sırtını dayamıştı. Hızlı hızlı soluyordu. Kaya demir çubuklardan birini alarak hızla tüylerin üzerine fırlattı. Demir pof diye yumuşak bir yere düştü. Çocuklar nefeslerini tutarak beklediler. Sinirleri öyle bozulmuştu ki küçük bir kıpırdama olsa dördü birden toz olacaklardı.

Fakat bu mahzen tamamiyle sessizdi. Sevim feneri her tarafta dolaştırıyordu. Bir adım daha attı. Sopayı uzattı, tüyleri biraz karıştırınca kendisini bir adım geri attı. Kaya:

— «Ne var?» diye sordu.

— «Sahiden de bakıyor.»

— «Kim bakıyor?»

— «Bilmem, tüylerin arasında bir göz parlıyor.»

Doğan olduğu yerden:

— «Hayvanın gözleridir,» dedi.

Kaya alnına biriken terleri bileği ile kurularken:

— «Hayvan filân yok,» dedi. «Olsaydı demiri attığım zaman kımıldardı.»

Sevim elindeki feneri tüylere doğru tutarak yine o tarafa yürüdü. Oğuz:

— «Ama yürekli kız be.» diye söylendi.

Sevim parlak şeye doğru sopayı uzattı. Elektriği tutarak inceledi. Sopanın ucu ile çekiştirdi. Molozların arasından bir şey alarak doğruldu.

— «Şu sopayı tut bakayım Doğan,» dedi.

Sopayı verince yere çömeldi. Aldığı şeyi parmaklarının arasında oğuşturdu ve:

— «Korkmayın,» dedi. «Bir şey yok. Yuvarlak bir cam parçası. Düğme olarak kullanılmış. Altında yüzük taşını tutan tırnak gibi birşey var. Tabiî ışık çarpınca yansımış.»

Düğmeyi pantolonunun cebine koydu. Oğuz:

— «Çocuklar, dedi. Demir çubuk deyip durduğumuz bu şeyler altın olduğuna gore burada bir hazine var demektir. Burayı da temizlememiz gerekir.»

Doğan artık kendisine gelmişti. Sopayı alarak mahzenin tabanını kazdı. Yer yassı tuğla ile döşeliydi. Etrafta pek az moloz vardı.

Sevim:

— «Bir yerimizi yaralamamıya çalışalım,» dedi. «Böyle rutubetli yerlerde tetanoz mikrobu vardır.»

Kaya merdiveni tutan kemerin altına girerek sopanın ucunu orta boy bir ibriğin sapına takarak merdiven basamaklarının üzerine koydu. Oğuz, Sevim'in tuttuğu ışıkla demir çubukları alıp bir tarafa yığdı. Bunlar yirmiüç taneydi.

(Devamı var)

← Doğan elindeki sopa ile tüyleri karıştırırken birden bağırarak kendini geriye attı.

DÜNYAMIZ GELECEKTE ÇOK MU KALABALIK OLACAK?

Dünyamız bu yıl, geçen yıla göre daha kalabalık. Gelecek yıl nüfus biraz daha artacak. Peki, bu hep böyle sürerse, gelecekte insanların durumu ne olacak, hiç düşündünüz mü?

Peşin olarak söyleyelim ki, tasalanmanıza hiç gerek yok. Çünkü, daha milyarlarca insanı barındırıp besleyebilecek bir dünyamız var.

Elimizdeki yapı malzemesiyle, binlerce şehir kurulabilir. Bu şehirlere yerleşecek insanlar için gerekli besini bol bol üretebiliriz. Çünkü Amerikanın, Afrika'nın, Asya'nın ve Avustralya'nın sonsuz çölleri suya kavuşturulunca, yeryüzünün en verimli tarım bölgeleri olacaktır.

Bilginler şimdiden, bu çölleri sulamak amacıyla deniz suyunu tatlılaştırma denemelerine girişmişlerdir. Tuzlu suyun tatlı suya çevrilmesi, bugün için uzun sürmekte ve pahalıya çıkmaktadır. Ama, yakın bir gelecekte, bu işle ilgili makineler geliştirilecektir.

Diyeceksiniz ki, bugün bile yeryüzünde yarım milyon insan açlıktan kıvranırken, bunun üzerine daha milyonlarca kişiyi doyurmak mümkün müdür?

Evet, mümkündür. Ancak bunun olabilmesi için, çiftçilerin en modern makinelerle ve çağdaş tarım metodlarına uyarak çalışmaları, fazla ürünün de bu konuda gelişememiş, yoksul ülkelere gönderilmesi gerekmektedir. Az gelişmiş ülkeler de, plânlı bir tarım uygulayarak kalkınabilecek ve açlık tehlikesini yok edeceklerdir.

BİR HİKÂYEMİZ VAR

Kınalı Omlet

Yazan: Yıldız KONUR

Daha kapıdan girer girmez ninem telgraf kâğıdını elinde sallıyarak:

— **«Gözün aydın»** dedi. **«Annen ve baban Hasan amcanlarla geliyorlar.»**

Kâğıdı kaptım. Saat birde evde olacaklarmış. Yüreğim pır pır... Oh... aman ne güzel... Annemi babamı çok özlemiştim. Hasan amcayı da çok severim. Hemen işe girişmeli, anneme yokluğunda boş durmadığımı göstermek istiyorum.

— **«Nineciğim yeni öğrendiğim omleti yapabilir miyim?»**

— **«Tabii yavrum, annen görsün kızımın neler yaptığını.»**

— **«Görsün ya...»**

Biraz yardım etmek istesem «sen daha küçüksün, büyüyünce yaparsın» diyor. Derse yolluyor beni. Ders mers bahane. Bilmez miyim nedenini bu baştan savmanın. Beni hiçbir şey beceremem sanıyor.

Yumurtaları bu hırsla kırıp çarpıyorum. Eh kendimi göstermenin tam sırası.

Şimdiden omlet üstüne düş kuruyorum. Öyle bir omlet yapıyorum ki buğu buğu. Pespembe kızarmış. Dostlar ağzına. Bir mutlu güçle yumurta kabına unu boca ediyorum. Yine çarpıyorum. İyi ama niye böyle köpürüyor... Aaa garip doğrusu. Taştıkça taşıyor kabın dışına. Çırpmaya devam etsem nerdeyse tüm mutfağa yayılacak, tıpkı güldürü filmlerinde olduğu gibi...

Bu sıra ninem çığlık çığlığa:

— **«Çabuk»** diyor, **«çabuk dışarı.»**

— **«Ama nineciğim bari sen böyle söyleme. Bak ne güzel olacak. Annem bile böyle köpürtemez. İnan nineciğim, tadına doyamıyacaksın. Beş dakikada işte bukadar kabaracak nineciğim.»**

— **«Ben nineciğim falan bilmem. Yaptığın işi gördün mü. Annenin babanın, konuklarımızın önüne nasıl çıkaracaksın bunu.»**

— **«Nesi var bunun? Anlamadım.»**

— **«Daha farkında bile değilsin. Yumurta kabına boşalttığın un mu, sabun mu bak bakalım.»**

Of tanrım... Nasıl karıştıracım. Kim koyar bunları hep naylon torbalara. Of... offff... Bunca zaman, emek boşa gitsin. Sabun tozu ile yumurtalar da caba.

Hayallerimin suya düştüğüne mi, mutfaktan kovulduğuma mı yanmalı. Ninem omleti yeniden yapıyor, ya yetiştiremezse. Canım nineciğim şimdi daha çok telâş içinde.

— **«Şeker nineciğim, yordum seni. Hadi izin ver de sofrayı kurayım, ha? Tamam mı? Kurayım mı? Yaşasın. Arslan ninem benim. Sana söz, artık dikkatsizlik yok. Yeter ki sen bana kızma darılma.»**

Bir yandan bunları söylüyor, bir yandan ninemin yanaklarına öpücük yağdırıyorum.

— **«Peki peki»** diyor ninem. **«Yeter, rahat dur artık.»**

— **«Söz ver»** diyorum, **«Bu aramızda sır kalsın.»**

Benim sevgili ninem ona da «söz» diyor. İkimiz birden parmağımızı dudağımıza götürüp (sus) işareti yapıyoruz.

İşte insanın ninesi olursa böyle olsun. Hepsini unuttuk ve sofrayı bir güzel kurduk.

İşimiz yeni bitmişti ki annem ve babamla konuklarımız geldiler. Kucaklaşma ve biraz konuşmadan sonra hep birlikte sofraya geçtik. Yemekte hepimiz sevinçli idik.

Hasan amca yolculukla ilgili anılarını anlatıyor, espriler yapıyor. Ben hem onu dinliyor hem de servise yardım ediyordum.

Sıra omlette idi. Hasan amca karabiberi çok sever. Omletine bolca ekip getireyim dedim. Bu dikkatim onun da hoşuna gitti. Bana teşekkür etti. Fakat omletten bir lokma alınca güluşü dondu. Ağzını yüzünü buruşturdu. Şaşkınlıkla çevresine bakındı. Peki ama niye? Bu ninemin yeniden yaptığı omlet. İçindeki sabun tozu da değil, un...

Ninem tatlı bir sesle ne olduğunu sordu, Hasan amcanın önünden omlet tabağını alıp kokladı. Hafifçe bana baktı. O zaman anladım ki bol bol serptiğim karabiber değil, kınaymış. Ancak kınanın oraya nereden geldiğini ninemin bir türlü anlayamadığı yüzünden belliydi. N'neme şaka olsun diye mutfağa götürdüğüm kına yine benim yüzümü büyüklerime karşı kızartacakmış.

Neyse ninem sonunda tatlı diliyle durumu düzeltti, öyle ki hepimiz bu olaya katıla katıla güldük.

Hasan amca mı?.. O en çok gülenlerdendi. Böylece bunu da atlattım. Ama bir daha m. dedim... Ne acelecilik, ne dikkatsizlik, ne de böyle şaka...

KORKUNÇ YENGE

AZ SONRA ÇOK LÜKS BİR VİLLANIN ÖNÜNDE DURDULAR..

İŞTE!.. PARABABASININ EVİ BURASI...

MUMYA SURATLI EFENDİNİ GÖRMEK İSTİYORUZ!

SAYIN BAY PARABABASI KİMSEYİ GÖRMEK İSTEMİYOR

TERBİYESİZ!.. BENİM GİBİ ACINACAK BİR KIZI KOVMAKTAN UTANMIYOR MUSUN?

OFF!..

BU PATIRDI NE? İÇERİ NASIL GİRDİNİZ?

PARABABASI SEN MİSİN?

SAYIN BAY PARA BABASI...

SAYIN OLUP OLMAMAN İLGİLENDİRMEZ BENİ. YALNIZ, FAKİR FUKARAYI EVLERİNDEN ATMAN HOŞUMA GİTMEDİ!

EVLER BENİM DEĞİL Mİ? İSTEDİĞİMİ YAPARIM... SİZE NE?..

CEHENNEME KADAR YOLLARI VAR!..

BİR TEKLİFİM VAR: BENİMLE POKER OYNAR MISINIZ?

AMAN NE KOMİK! BEN ZENGİNİM. SENİN NEYİN VAR?

İSTEDİĞİN PARA OLSUN KOKO İKİ KESE ALTIN VERİR MİSİN?

ŞİMDİLİK BU KADARLA OYUNA BAŞLASAK MI?
NE?
ÖYLEYSE HEMEN GİDİP KAĞITLARI GETİREYİM.
HAH HAH HA!. BU KADAR BUDALASINI HİÇ GÖRMEMİŞTİM... BENİM GİBİ DÜNYA'NIN EN BÜYÜK KUMARBAZIYLA POKER OYNAMAK İSTEDİ... PARACIKLARINI ALIRIM, HEMEN...
İŞTE KAĞITLAR! OYNAYALIM HEMEN!
OYNAYALIM!
NE VAR KOKO? GEREKLİ TEDBİRLERİ Mİ ALAYIM? PEKİ... PEKİ...
ENGİNAR VE HORMON
İŞTE BÖYLE!
ŞU UTANMAZ PARABABA-SINA BAK... ÜSTÜNDE NELER YOK...
HİLE YAPMAK İÇİN HAZIRLIKLI İMİŞ...
PASTA PIŞIRME YOLLARI
ŞİMDİ OYNAYABİLİRİZ, KAĞITLAR BÖYLE KARIŞIRDI DEĞİL Mİ?
HIII!
OYUNU HEMEN BÜYÜTMEMEK İÇİN BİR MİLYON-DAN BAŞLASAK MI?
EEE... VEET!

(Devamı var)

Kademeli Füzeler

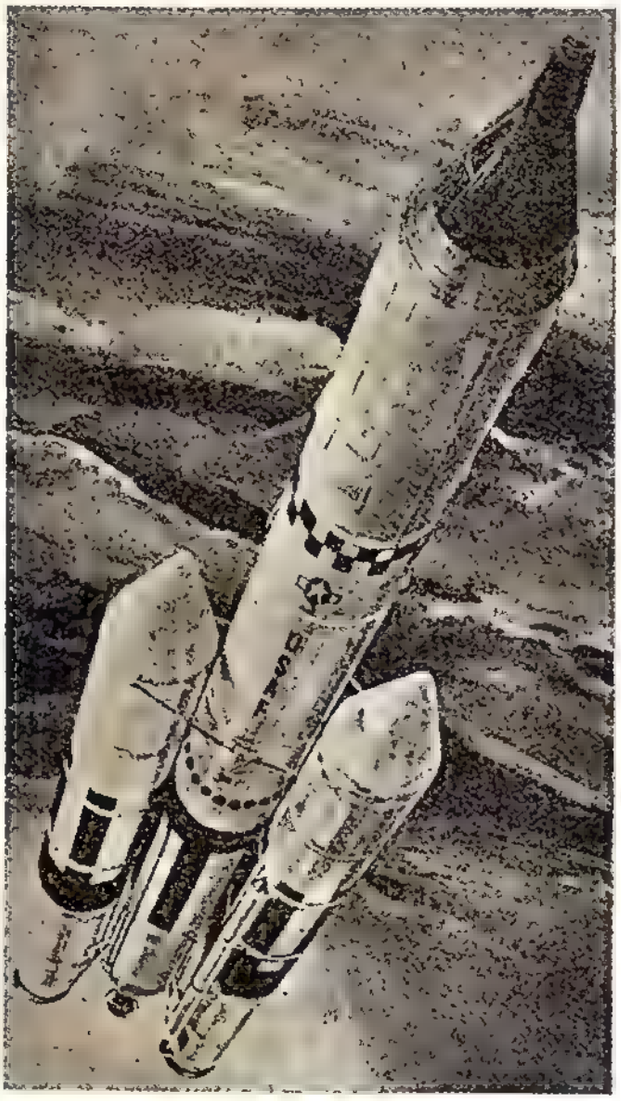

Amerika Uzay Araştırmaları Dairesi (NASA)'ne gelen binlerce teklif arasında, yukarıda resmi görülen bir füze tipi de bulunmaktadır. Teklif sahibi üç kademeli füzenin yanlarına iki ayrı kademe eklemek suretiyle uzay yolculğunun uzun süreli olmasını düşünmüş... Ama uygulanabilir mi? O da füze mühendislerinin bileceği iş...

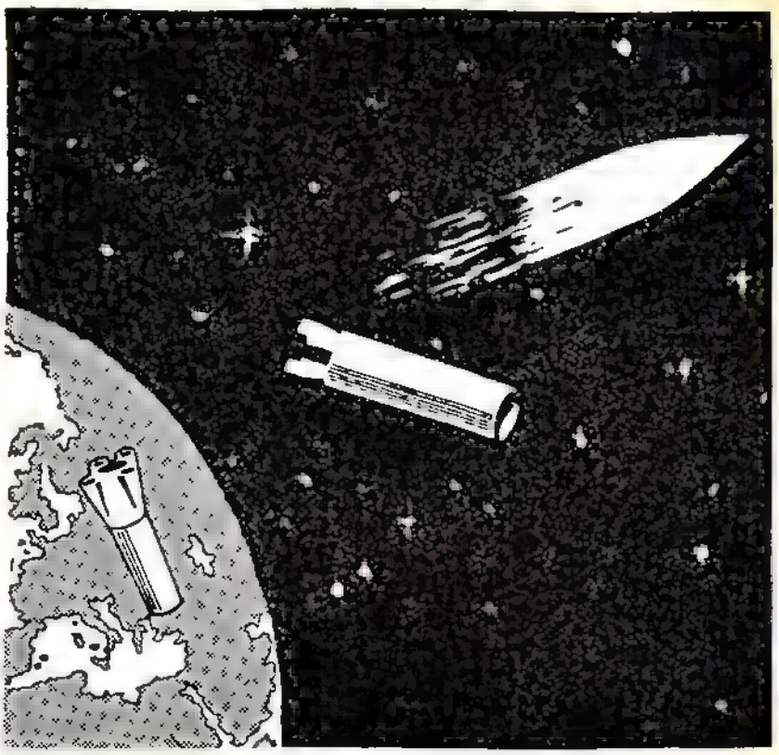

Uzay aracı taşıyan kademeli bir füzenin, kademelerinden ayrılışı.

Kademeli füze nedir? - «Yanma Odası» - Füzelere kazandırılmak istenen hız neye yarar? - Bir füzenin hızı nedir? - Füzelerde atom enerjisinden yararlanılabilir mi?

Bir füzenin ilk anda yerinden uçurulabilmesi için, çok büyük bir motor gücüyle fırlatılması gerekmektedir. Böyle bir itici motor, çok büyük ölçüde yanıcı madde harcar. Bu madde ise sıvı ve ağır bir yakıt olacaktır.

Oysa atmosfere doğru yükselen bir füze, hedefe ulaşabilmek için hafif olmak zorundadır. Üstelik çok küçük bir motor, uzayda korkunç bir hızla ilerlemesine yeter de artar bile. İşte bu durum gözönünde tutularak, füze birkaç parçadan yapılmıştır. Bu parçalara «kademe» adı verilir ve füzeler bunların adedine göre isimlendirilir: İki, üç, dört kademeli gibi. Araç, sırası geldikçe bu parçaları birer birer atarak yükünü azaltır.

Fuzeler genel olarak üç kademeli yapılır. «Yanma odası» da diyebileceğimiz bu kademelerin birincisinde itici motor ve sıvı yakıt bulunmaktadır. Bu parça, içindeki yakıt tükendikten sonra otomatik olarak füzeden ayrılır, düşer. Tam bu sırada, ikinci kattaki küçük motoru çalıştıracak yakıt ateş alır. Bu parçanın yakıtı bitince o da ayrılıp düşer. O zamana kadar füze, uzayın boşluklarında iyice yükselmiş ve hızlanmıştır.

Bir füze acaba neden büyük bir hızla uçmak zorundadır? Nedeni ortada: İtici motor füzeyi fırlattığı zaman, ağırlığı onu durmaksızın yere çekmeye çalışır. Fakat füze yükseldikçe ağırlığı da kaybolur ve gitgide hızını arttırarak uçmaya başlar. Sonunda bu hız, saniyede 10,5 km.'yi (saatte 38,000 km.) bulur. Bu hıza «kurtulma hızı» adı verilir.

Bir füze, yeterli kadar yakıtı beraberinde taşıyabilseydi, hiç şüphesiz kademeye lüzum kalmazdı. Ama, bugün için elde bulunan yakıtlar, füzenin bütün yol boyunca taşıyamıyacağı ölçüde ağırdır.

Acaba bu iş için atom enerjisinden yararlanılamaz mıydı? Elbette yararlanılırdı. Ancak, bu enerjiyi yaratan makineler de çok ağırdır. Bu durumda yapılacak şey, ya yeni bir yakıt bulmak, ya da yükte hafif bir atom enerjisi aracını gerçekleştirmektir.

İLK FÜZEYİ KİM YAPTI?

Bizans çağından çok önce Çin'lilerin füzeyi ilk defa kullanmış oldukları, hattâ bunların, füzenin bulucusu olduğu sanılmaktadır.

Füzelerin habercil amaçlarla kullanıldığına ait vesikalar, ilk uygulamanın Moğolistan'da yapılmış olduğunu göstermektedir. 1379-1380'de İtalya'da Mestre ve Chioggia'ya karşı, 1428 yılında Fransa'da Orleans kuşatmasında, 1449'da Pont-au-de-Mer'de de füzeler kullanılmıştır.

Ama gerçek anlamda ilk füzeyi yapan, 18'inci yüzyıl sonlarına doğru yaşamış olan Tipo Sahip (veya Haydar Ali) isimli İngiliz düşmanı Hintli bir prenstir. Tipo Sahip bunu İngilizlere karşı kullanmıştır.

GÜLMEK NE TATLI ŞEY!..

NE YAZIYORMUŞ!

Küçük Ayşe hastalandığı zaman ilâç içmekten hiç hoşlanmazdı. Geçenlerde yine kendisine bakmadı, koştuktan sonra terli terli su içti, sonunda da hasta oldu. Babasının getirdiği doktor, Ayşe'yi iyice muayene ettikten sonra, «Bak kızım,» dedi, «eğer dediklerimi yaparsan iki güne kalmadan iyileşir, okula gidebilirsin. Yoksa, ilâç içmez, söylediklerimi yapmazsan bir hafta yataktan dışarı çıkamazsın.»

Ayşe, «Söz veriyorum,» diye cevap verdi, «söylediklerinizi aynen yapacağım.»

— «Peki öyleyse,» dedi doktor. «Sana bir reçete yazıp bir ilâç vereceğim. Onun üzerini iyice oku, ne yazıyorsa, ona göre hareket et. Artık kocaman kız oldun, her halde yanlış bir şey yapmazsın.»

Aradan iki gün geçti. Doktor tekrar geldiği zaman Ayşe'yi yine yatakta buldu. «Hayrola?» diye sordu. «Bakıyorum, hâlâ iyileşmemişsin. Yoksa söylediklerimi yapmadın mı?»

— «Hayır yaptım,» diye atıldı Ayşe. «Dediğiniz gibi ilâcın üzerindeki yazıyı okudum, yazılanı da aynen yaptım.»

— «Peki ne yazıyordu?»

— «'Şişeyi iyice kapalı ve serin bir yerde tutunuz!' yazıyordu!»

MECBUR ETMİŞ!

O gün okulda öğretmenleri onlara pasta yapmasını göstermiş, öğrenciler de evden getirdikleri un, yumurta, yağ, şekerle pasta yapmışlardı.

Nilgün o akşam eve gelince heyecanla annesine, «Bugün okulda hepimiz pasta yaptık,» diye atıldı.

— «Çok güzel. Peki pastaları ne yaptınız?»

— «Pastaları mı? Hiç kimse yemek istemedi, ama öğretmen herkesi kendi pişirdiğini yemeye mecbur etti!»

BİR HAYVAN HİKÂYESİ

Küçük Sarman o gün okuldan döndüğü zaman babası Tekir sordu: «Bugün okulda ne yaptınız bakalım?»

— «Yabancı dil öğrendik,» dedi Sarman.

— «Peki, ne öğrendinse biraz konuş ta göreyim bakayım.»

Sarman, kuyruğunu kaldırıp başını ileri uzattı, sonra seslendi: «Hav! Hav!»

BALKAN ÜLKELERİ PUL SERGİSİ (Balkanfila II)

Pulcunun Köşesi

Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya, Yunanistan gibi ülkelerin de katıldığı Balkan Ülkeleri II. Posta Pulu Sergisi (Balkanfila II) dolayısile, PTT Genel Müdürlüğü'müz de bir anma serisi düzenlemiştir.

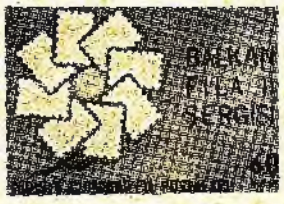

Sergiye katılan Türk pullarından 50 kuruşluğu üzerinde damgalı bir pul kompozisyonu, 60 kuruşluğunda pul çiçeği, 75 kuruş değer taşıyan pulda da bir pul paravanası bulunmaktadır. Bu üç pul, dört renkli olarak basılmıştır.

100 kuruşluk özel pul ise 5 renkli bir Balkan haritasını göstermektedir.

Geçerliği sürekli olan bütün bu pullar, 2 Mart 1967 akşamına kadar PTT gişelerinde satılacaktır.

GARİP FAKAT GERÇEK ★ GARİP FAKAT GERÇEK ★ GARİP FAKAT GERÇEK ★ GARİP FAKAT GERÇEK

ANNE SEVGİSİ

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'ta yavruları ölen bir kedi, üzüntüsünden sahibinin evinden kaçıp kırlara gitmişti. Bir süre kırlarda başı boş bir hayat yaşayan dertli kedi, bir gün nasılsa annesiz bir tavşan yavrusuyle karşılaşınca, onu alıp evine getirdi, ona annelik etmeye başladı. Yavru tavşan, dişi kediyi annesi sanmış, büyüyünceye kadar onun yanından ayrılmamıştı.

★

ŞAŞKINA DÖNEN TURİST

Amerika'da turistler, fazla para harcamamak için çoğu zaman geceyi otomobillerde geçirirler. Thomas Allen adlı bir turist te o geceyi otomobilinde geçirmişti. Fakat sabah olup ta arabasının camının kırılmış, ceketinin çalınmış olduğunu görünce soluğu karakolda aldı. Polislerden birini alıp otomobilinin bulunduğu yere dönünce bir de ne görsün? Bu sefer de otomobili çalınmamış mı!

★

OBURLAR KIRALI

Geçenlerde Sicilya'da bir ortaokulda düzenlenen oburluk yarışmasında 14 yaşındaki Paolo adındaki bir öğrenci, 12 yumurtadan yapılmış bir omlet, üç kilo elma, dört tabak makarna yemiş, bu arada 5 bardak ta portakal suyu içmiştir! Tabiî, sonunda bu kadar tıka basa yemek yiyen Paolo'nun pisboğazlıktan ötürü hastaneye kaldırıldığını söylemeye lüzum yok!

YARGILANAN MANDA

Nepal'in Katmandu şehrinde üç kişiyi boynuzlarıyla delik deşik ederek öldüren bir manda zorlukla yakalanmış ve yargılandıktan sonra hayatının sonuna kadar hapsedilmesine karar verilmiştir. Mandanın sahibi hayvanın kesilmesini istemişse de, Hindistan ve Nepal'de inek ve benzeri hayvanların kutsal sayılması yüzünden yargıç hayvanın sahibinin bu isteğini kabul etmemiştir.

OKUYUCU KÖŞESİ

Aşağıda şiirini, yanda resmini gördüğünüz bu kardeşimizin adı Neveser Kadıoğlu. Kendisi Ceyhan'da oturuyor ve ilkokulun son sınıfına gidiyor.

KAR

Dışarıda lâpa lâpa
Kar yağıyor...
Rüzgâr «vuuuu...» diye kabarıyor.

***

Kar baba. Kar baba.
Ne olur, biraz dursana
Çıkalım dışarıya.
Kardan adam yapalım,
Kızaklarla kayalım.

Neveser Kadıoğlu

Bu şiir de Adnan Hergüler kardeşimizden:

KIZAĞIM

Kuş gibi uçar gider
Yokuşlardan aşağı
Kim yetişir, kim geçer
Benim tahta kızağı

Oturunca üstünde
Hiç yerinde duramaz,
Kulak vermez sözüme,
Kayar gider yaramaz.

Adnan Hergüler

MUZAFFER BENTÜRK: Cemil Bey Mahallesi, Hayman, Sokak No. 1 - BURDUR (**Bir meslek okulunda öğrenci olduğunu bildiren bu kardeşimiz, gurbet üzüntüsünden, yalnızlıktan şikâyet ediyor ve arkadaşlarla mektuplaşmak istiyor.**)

ULVİ TANRIVER: Kocatepe, Binektaşı S. No. 6/C-ANKARA (**14 yaşında; müzikten, yolculuktan, pul ve kartpostal biriktirmekten hoşlanan bir okuyucumuz Kendisiyle aynı zevkleri paylaşabilecek bir mektup arkadaşı arıyor.**)

MEHMET EROL: İslâmbey, Karlık Sokak No. 53 Eyüp - İSTANBUL (**Şiir, hikâye yazıyor, karikatür yapıyor. 15 yaşında. Yaşıtı arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe mektuplaşmak ve pul değişmek istiyor.**)

Doğan Kardeş kitaplarını % 20 indirimli alabilirsiniz

Doğan Kardeş Dergisi ve kitaplarını bir kültür hizmeti olarak yayımlayan YAPI ve KREDİ BANKASI kardeşlerimizin ucuz kitap sağlamalarına ve böylece okuma zevkini artırmalarına imkân vermek için Doğan Kardeş kitaplarında yüzde 20 indirim uygulamaktadır. Yedinci sayımızdan itibaren dergimizin son sayfasında yayımladığımız kuponlar 20 kuruş yerine geçecek ve almak istediğiniz Doğan Kardeş kitaplarının yüzde 20 indirimini bunlarla temin edeceksiniz. Doğan kardeş kitaplarının indirimli fiatları ile her kitap için göndermeniz gereken kupon adedinin listesini yedi ve sekizinci sayılarımızda yayımladık. Bu sayımız'dan itibaren de kitap tanıtma sütunumuzda her kitabın indirimli fiatını ve gönderilmesi gereken kupon adedini bulacaksınız.

DOĞAN KARDEŞ KİTAPLARI

Charles Vildrac
ÇİTLEMBİK

Bu kitapta, Çitlembik adlı ele avuca sığmaz bir keçi yavrusunun heyecan dolu serüvenini zevkle okuyacak, ayrıca, tabiat dünyamızın zenginlikleri ve güzellikleriyle kucak kucağa yaşayacaksınız. Fiatı 300 kuruş. (3 kupon göndererek 240 kuruşa alabilirsiniz).

John A. Moroso
SEVGİYE ÖZLEM

Dünya çocuk edebiyatına ölmez eserler kazandırmış olan John A. Moroso'nun bu çok sevimli ve sürükleyici kitabını, özellikle hayvan dostu kardeşlerimize tavsiye ederiz. Fiatı 4 lira. (4 kuponla 320 kuruşa alabilirsiniz).

James Otis
TOBY TYLER

Toby Tyler küçük, öksüz bir çocuğun adı. Toby amcasının yanında büyümekte iken, kasabaya gelen bir sirk, çocuğun aklını başından alıyor. Küçük afacan bir yolunu bulup evden kaçarak sirke katılıyor. Böylece, binbir serüven dolu, on hafta sürecek bir yolculuk başlıyor... Fiatı 4 lira. (4 kuponla 320 kuruşa alabilirsiniz).

KARİKATÜR

— *Odamda da bana rahat yok mu?*

GEÇEN HAFTAKİ «MASKELİ HAYDUT» BAŞLIKLI TESTİN ÇÖZÜMÜ

Müşteri tezgâhtarın boğuşmasından sonra yaralanmıştır. Tezgâhtar ise hem kendini, hem de ekmeğini yediği müessesenin hakkını korumak amacıyle hayduta karşı koyup boğuşmuştur. Müşterinin de hiç değilse insanlık bakımından bir soyguncuya karşı boğuşan tezgâhtara yardım etmesi lâzımdır. Bu faktörleri gözönünde bulunduran yargıç, müşteri kadının tazminat isteğini reddetmiştir.

BULMACA

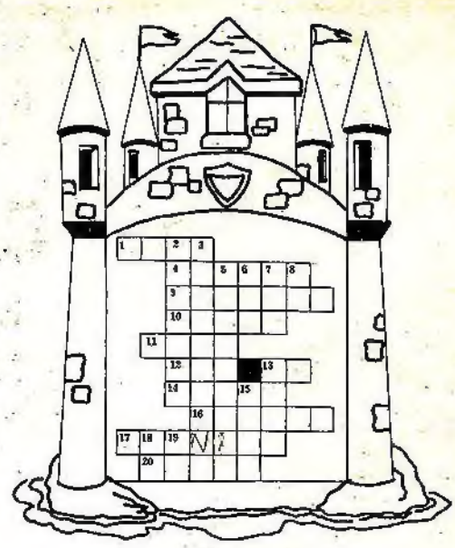

SOLDAN SAĞA: 1 - Kuzey Amerika'da bir eyalet, 4 - Bir saatin altmışta biri, 9 - Bir çeşit küçük zurna, 10 - Erzak ambarı, 11 - Tersi bir ay adı, 12 - Bir çalgı, 13 - Soru takısı, 14 - Tersi bir kadın adı, 16 - Sözü ve kılığı yerinde kişi, 17 - İçinde aş pişirilen kap, 20 - Bir ilimizin adı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 2 - Tuna Nehri ortasında bir adanın adı, 3 - Dış hastalıklar tabibi, 5 - Binanın her yanını su, hava veya buharla ısıtan tesisat, 6 - Tersi ilâvesi, 7 - Şehir dışında geniş yer, 8 - Dünya'mızın uydusu, 13 - Kokulu bir bitki, 15 - Etkisi kuvvetli olan, 18 - Notada durakiama zamanını gösteren işaret, 19 - Tersi hayvan yuvası.

GEÇEN HAFTAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 - Tere, 4 - Dam, 6 - Kayı, 7 - Ebedî, 10 - Roman, 11 - Buda, 12 - Ova, 13 - Kik, 16 - Şakak, 18 - Ayak, 21 - Karaman, 23 - Birader, 24 - Sinema, 25 - Oya, 26 - Atak, 27 - Fare, 28 - Adem, 29 - Dana, 30 - Emet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 - Tava, 2 - Emine, 3 - Edebiyat, 4 - Damak, 5 - Med, 6 - Kavanoz, 8 - Bu, 9 - Dal, 10 - Roka, 14 - İki, 15 - Kani, 16 - Şam, 17 - Amade, 18 - Araba, 19 - Adana, 20 - Kek, 22 - Re, 23 - Baba, 24 - Sele.

TAKSİTLE
10 CİLT

Resimli Bilgi

-ŞİMDİ-

Bütün öğretmenleri ve ders araçları ile bir okul satın alabilirsiniz.

35.- TL. Peşin, ayda 35.- TL. (10 Taksit)

35.- TL. Ödeyenlere 10 Cilt derhal teslim edilir.

Peşin 340 TL. sıdır.

MÜRACAAT YERLERİ:

Bütün Kitap ve Gazete Bayileri.
Bateş: Cağaloğlu - İstanbul
Bateş: Cumhuriyet Bulvarı No. 129/A İzmir
Bateş: Mithatpaşa Caddesi No. 21/A Ankara

(BA. TEŞ 87) — 10

Doğan Kardeş
MÜSABAKA KUPONU
1.
Doğan Kardeş
İNDİRİMLİ KİTAP KUPONU
20
Kuruş

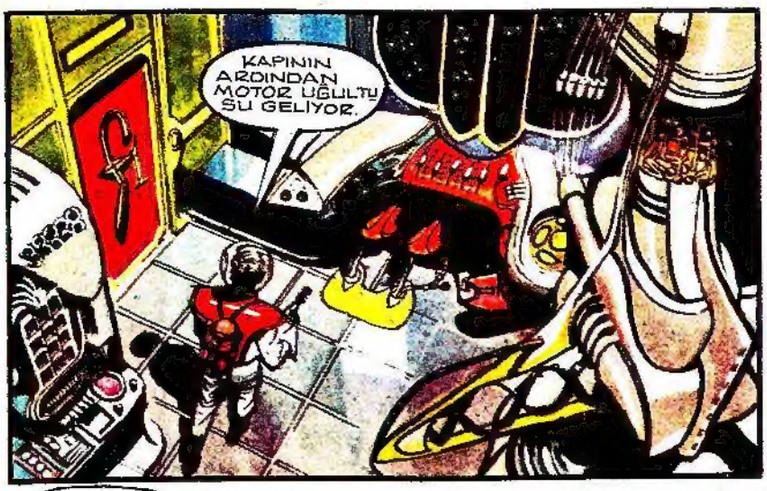

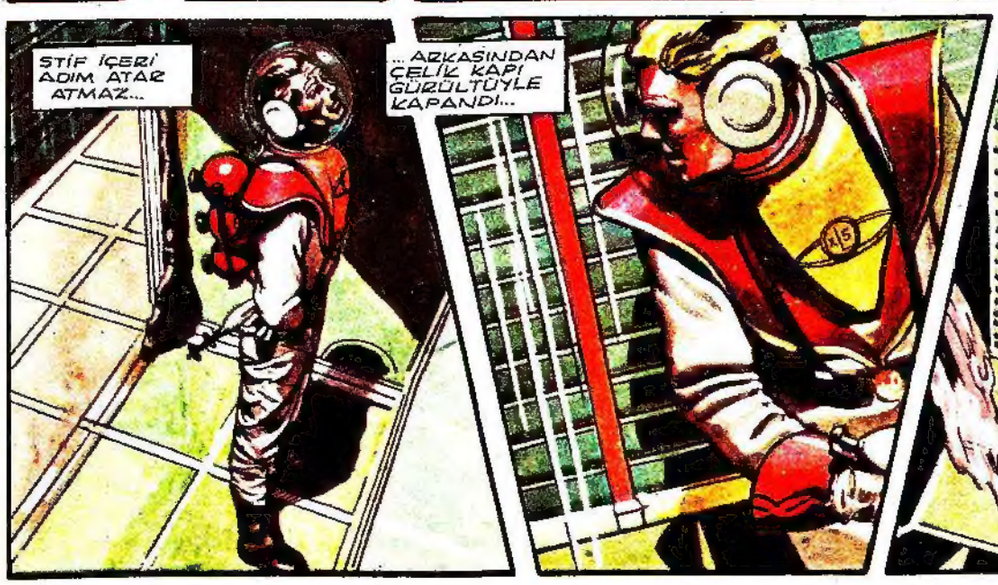

(Devamı var)